

1999
2000
mokslo metai

Kalba Seimo narys
N. Cinauskas

Su mokslo ir žinių diena
sveikino Socialinės apsaugos
viceministrė V. Blinkevičiūtė

Rugsėjo 1-osios rytą laukė visi:
mokytojai, auklėtojai, svečiai, mo-
kinių, tėvai

1999-ųjų metų rudenio - dešimtas „Lietuvių namų“ istorijoje

Kalba K. Dumčius Genocido
centro direktoriaus pavaduotojas

„Ruduo man kaskart vis kitoks-
naujas, ne mažiau laukiamas ir
jaudinantis“ - kalbėjo pradinį kla-
sių mokytoja St. Rožienė

„Jau senokai metus skaičiuoju
rugsėjais, o patvirtį vertinu išleistom
kelvintokų laidom“ - sakė pradinį kla-
sių mokytoja A. Petkevičienė

1. Šventės svečiai: Australijos lietuvių radijo laidy, redaktorė R. Gėll, D. Žemkalnienė, Socialinės apsaugos viceministrė V. Blinkėvičiūtė, Genocido centro direktoriaus pavaduotojas K. Dumčius.

1.

Į tradicinę mokslo metų atidarymo šventę susirinko 250 moksleivių. Iš jų - 65 nauji mokiniai. Mokinius, jų tėvus, mokytojus su Rugsėjo pirmąją sveikino „Lietuvių namų“ direktorius A. Pudys, Seimo narys V. Ginauskas, Sidnio lietuvių radijo laidy redaktorė Rimantė Gėll ir kt. Mokinių vardu kalbėjo abiturientas St. Stāvickis.

2.

3.

2. Svečiai stebi mokinių koncertą.
3. Dainuoja Algis Motuza

„Pasigailome savo Namų, mokytojų auklėtojų, draugų“ - sakė abiturientas St. Stāvickis

Tremtinių vaikaičių mokyklos "Lietuvių namai" muzikos mokytojas V. Žeimys moko šv. Kalėdų giesmių

Dešimtas "Lietuvių namų" ruduo

Mokykla Vilniuje, kurioje mokosi po pasaulį išblaškytų lietuvių šeimų vaikai ir vaikaičiai

1990 m. spalio 1-ąją pirmuosius mokslo metus pradėjo vidurinė Vilniaus mokykla "Lietuvių namai". Tą dieną pirmą kartą šios mokyklos slenkstį peržengė 63 vaikai iš lietuviškų šeimų, gyvenančių ne Lietuvoje, o tuometinis Lietuvos respublikos kultūros ir švietimo ministeris Darius Kuolys pirmą kartą lentoje užrašė mokyklos pavadinimą.

Kasmet rugsėjo 1-ąją, mokslo ir žinių dieną, "Lietuvių namai" atveria savo duris po pasaulį išblaškytų lietuvių vaikams ir sulaukia vis didesnio būrio tėvynainių iš Rusijos Federacijos, Gudijos, Ukrainos, Kazachstan, Moldovos, Latvijos, Lenkijos, Argentinos ir kitų šalių, trokštančių išmokti savo protėvių kalbos, sužinoti šio krašto istoriją, pažinti papročius, tradicijas ir dažniausiai ketinančių savo ateitį susieti su Lietuva. Todėl šioje mokykloje mokomasi pagal Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų mokymo planus ir programas. Moksleiviai priimi į I-X klases. Baigusiais dvylika klasių išduodamas brandos atestatas, dešimties klasių – pagrindinio išsilavinimo pažymėjimas. Dauguma baigusiujų mokyklą tęsia mokslą Lietuvos aukštesiosiose ir aukštesniosiose mokyklose.

Gyvena moksleiviai šalia

kaip. Esama meninio skaitymo konkursų nugalėtojų.

Nenori atsilikti ir paspartuoti mėgstantys. Nuolat mokykloje rengiamos įvairios varžybos bei turnyrai, dalyvaujama miesto organizuojamuose renginiuose.

"Lietuvių namai" – tai antrieji čia begyvenančių ir besimokančių namai, todėl kartais tenka pasitvarkyti ne tik savo kambarį, bet ir visos mokyklos aplinką ar pašeiminkauti virtuvėje.

1999-ųjų ruduo – jau dešimtas "Lietuvių namų" istorijoje. 1999 metų rugsėjo pirmąją į tradicinę mokslo metų atidarymo šventę susirinko net 250 moksleivių. Nemažai jų daliai tai pirmieji mokslo metai Lietuvoje. Nelengva pirmosiomis dienomis: viskas nauja, nepažįstama, juntamas namų ilgesys. Tačiau pedagogai ir mokyklos senbuviai stengiasi padėti naujokams įprasti prie mokyklos tvarkos, susirasti naujų draugų, o nemokantiems lietuvių kalbos – tarti pirmuosius lietuviškus žodžius.

Spalio pirmoji – mokyklos gimtadienis. Šią dieną visi naujai atvykę mokiniai duoda prisaiką mokyklai savo draugų, pedagogų, tėvų, svečių akivaizdoje. Nuo šiol jie tampa lygiateisiais "Lietuvių namų" auklėtiniais. Jiems pirma karta nu-

čiką, Jeronimą Laucį.

Gražiausių padėkos žodžių nusipelno JAV lietuviai – Vanda ir Vaclovas Mažeikos, kurie yra vieno iš šio konkurso iniciatorių ir nuolatiniai rėmėjai. Kasmet geriausių darbų autoriai apdovanojami mokyklos diplomais ir V. ir V. Mažeikų pinigėmis premijomis. Šiais metais jaunosius kūrėjus maloniai nustebino viešnia iš Australijos – Sidnio lietuvių radijo laidų redaktorė Rimantė Gell, pranešusi, jog "Lietuvių namų" moksleivių kūrybos darbai buvo skaitomi Australijos lietuvių radijo programoje ir paliko klausytojams gerą įspūdį. Jaunieji literatai dėkingi R. Gell ir Australijos lietuviams už įsteigtus prizus bei pinigines premijas.

Dabar mokiniai yra kupini naujų idėjų ir ruošiasi kitų metų literatūrinių darbų konkursui, kuris sutaps su gražiu "Lietuvių namų" dešimties metų jubiliejumi. Jie mielai dalyvauja ir Vilniaus miesto bei Lietuvos mastu organizuojamuose konkursuose, nemažas "Lietuvių namų" auklėtinių kūrybos pluoštas pasirodė Klyvlande leidžiamo lietuvių laikraščio "Dirva" puslapiuose. Tai skatina juos kurti, puoselėti gimtąją kalbą, reikšti savo jausmus bei svajones lietuviška šneka.

Kūrybos pluoštas pasirodė Klyvlande leidžiamo lietuvių laikraščio "Dirva" puslapiuose.

„Lietuvių namų“ vadovų nuotaka
visada gera

Pedagogai – draugiška seima

Mokykloje dirba 32 mokytojai ir 10
auklėtojų. Dauguma triūsia nuo pirmųjų
„Lietuvių namų“ įkūrimo metų. Kolektyve mi-
kroklimatas gana geras.

Atvykome į parodą

Pedagogų profesinės raidos centre
mokytojų darbų parodoje

Pavasari, mokyklos sode

1.

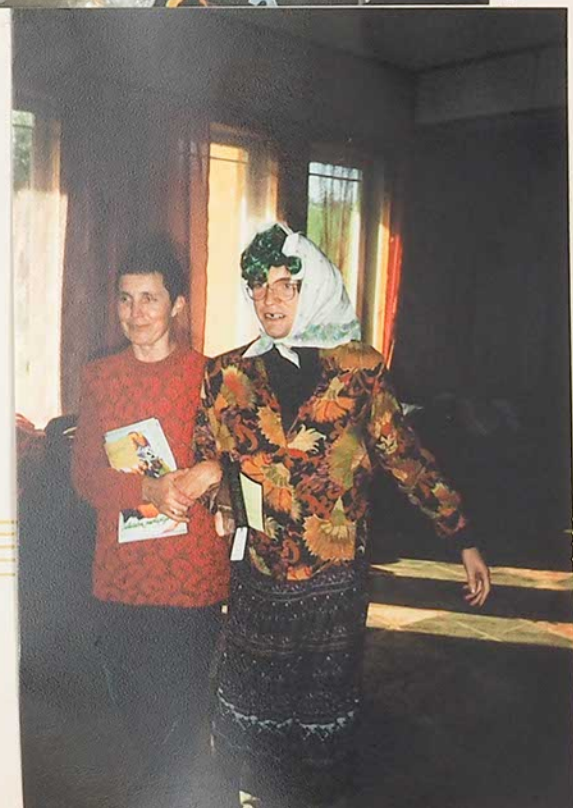

2.

Per pertrauką mokytojų kambaryje

1, 2, 3 nuotraukos. Švenčiame Mokytojų dieną.

3.

Mūsų Paslopa

KULTŪRINĖSE PARASTĖSE

"Mes kaip paukščiai į Lietuvą grįžtam..."

- dainavo Vilniaus lietuvių gimnazijos choras. Scenoje – tremtinių vaikai iš Vorkutos, Irkutsko, Igarkos, Dūdinkos... – iš tų vietų, į kurias virš 50 metų buvo tremiami geriausiai Lietuvos sūnūs ir kuriems buvo lemta išverti sunkumus ir išsaugoti savo gyvybes. O dabar štai čia, prieš mus, stovėjo tų tremtinių vaikai ir neretai jų veiduose matėsi tolimų rasių bruožai. Tačiau lietuviškai jie dainavo gražiausias lietuviškas dainas ypatinga proga: jie šventė mokyklos devintą jubiliejų. Šią progą p. Rimantė Gell gražiai papildė Australijos lietuvių įnašu – ji atvežė ir išdalino Australijos lietuvių suaukotas premijas, skirtas Vilniaus gimnazijos mokiniams už jų geriausių rašinius. Į Vilnių p. Rimantė atvežė 1 650 dolerių, kuriuos ji surinko per lietuvišką radijo valandėlę skelbdama šios gimnazijos mokinių rašinius. Ji išdalino premijas pagal paskelbtą taškų sistemą, kurią buvo kruopščiai surašiusi į buhalterinę knygą. Nerko labai stebėtis dėl mokinių dėjummo, matant jų literatūrinių bandymų pripažinimą, o taip pat ir materialinio priedo suteikimą, taip reikalingą jauniems rašytojams bei poetams. Be to, daugybė mokinių buvo apdovanoti australiškais dovanėlėmis, kuriomis buvo nuklotas visas stalas. Ten susitikome ne tik su bepradedančiais poetais bei rašytojais, bet ir su jaunais kompozitoriais, kurių vienas –

Rimantė Gell, lietuvių radijo valandėlės vedėja, Vilniaus lietuvių gimnazijos mokinių rašinių konkurso organizatorė.

dija, stebino tos kūrybos brandumas, tačiau ten nuvažiavusi tikrai apstulbau pamąčiusi pačius autorius: jų rimtis, jų iš-

Vilniaus lietuvių gimnazijos mokytojai ir auklėtojai, stovi gimnazijos direktorius Alfonsas Rudys.

sakytuose siekiuose, o vėliau, išėjus į gyvenimą, tie siekiai ir jų samprata atsispindės ir jų konkrečiuose darbuose. Ar ne tokios ateities Lietuvos mes trokštame?

Vilniaus gimnazija yra valstybės pilnai išlaikoma ir paskirta lietuvių kilmės vaikams, nemokantiems lietuvių kalbos. Atvažiuoja jie iš tolimų kraštų, dažnai visai nesuprasdami lietuviškai, o po pusmečio, kaip aiškino gimnazijos mokytojai, jau kalba lietuviškai visai be akcento. Gimnazija turi ir bendrabutį su atskirais kambariais, kuriuose gyvena po du ar tris mokinius. Turi jie ir bendrą valgyklą, kur yra maitinami penkis kartus per dieną. Pietūs, stipriausias patiekalas, susideda iš trijų duočių. Verta įsidėmėti, kad čia viskas: mokslas, apgyvendinimas, maitinimas, dažnai net ir apsirengimas, yra visai veltui. Mokytojų personalą, be atskirų dalykų dėstytojų, papildoma dar ir psichologas, padedantis sunkesniais atvejais: tik atvykusiam vaikui palengvina atsiskyrimą su savo šeima bei draugais, o vyresniems padeda išspręsti asmenišką ir platesnes problemas.

Gimnazija su bendrabučiu ir sporto salėmis yra pavadinta vienu vardu – Lietuvių namai. Jie yra gražiame, dideliame sode, tarytum parke, kuriame yra daug vietos vasaros ir žiemos sportams. Be sportininkų komandų yra ir įvairiausių ratelių: literatūros, dainavimo, tautinių

šokių bei vaidybos. Šiuo metu gimnaziją lanko 250 mokinių, baigusią gimnaziją yra 90, iš kurių nemažas skaičius pereina studijuoti į Vilniaus universitetą.

Šiame devynerių metų mokyklos gyvavimo minėjime salė buvo pilnutėlaitė mokinių, kurių skaičių papildė 60 naujokų. Iškilmes pradėjo direktorius Alfonsas Rudys, vėliau kalbas sakė kiti mokytojai, o iš australiškų svečių – Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovas Gabrielius Žemkalnis ir šio vakaro australiška žvaigždė Rimantė Gell. Po kalbos ji pravedė premijų ir smulkesnių dovanėlių įteikimą. Man nuostabą kėlė vaikų disciplina: per tą kalbų srautą visi dėmesingai klausėsi, nors jų tarpe sėdėjo 60 naujokų, lietuviškai visai nesuprantančių. Tik išdalinus premijas ir dovanėles, mokiniai atsikvėpė prieš meninį pasirodymą, kuriame šoko, dainavo ir deklamavo. Stebėdama mokinių elgseną ir sužinojusi jų akademinius bei meninius sugebėjimus, tvirtai įsitikinau, kad gimnazija sėkmingai dirba labai atsakingą darbą, ugdydama mokinių talentus ir paruošdama juos gyvenimui. Galvojau, kad iš jų reikia tikėtis ateityje pirmaujančių, vadovaujančių žmonių visose srityse.

Jaudinantis tai buvo susitikimas, kai lietuviški paukščiai suskrido į vieną lizdą iš rytų ir iš pietų.

Genovaitė Kazokienė

Lietuvių namams – devyneri metai

Spalio 1-ąją paminėtas mokyklos gimtadienis. Naujai atvykę mokiniai visu akivaizdoje davė priesaiką mokyklai. Paskelbti literatūrinių kūrybos darbų konkurso rezultatai, įteiktos premijos už geriausius rašinius.

Vilniaus "Lietuvių namų" vidurinės mokyklos mokinės Elenos Ragovskajos popieriaus karpinys. Vadovė – dailės mokytoja Živilija Šimelevičienė.

Užsienio lietuvių tautinės minties laikraščio „Dirva“ svečiai - „Lietuvių namų“ moksleiviai

Klyvlende leidžiamas lietuvių laikraštis „Dirva“ Jaunimo puslapyje dažnai spausdina mūsų auklėtinių kūrybinius darbus: eilėraščius, miniatiūras, karpinius ir kt. Daug džiugių akimirkų patyrė A. Gubanovas, S. Gajauskas, S. Stavickis, J. Gulbinovič, E. Ragovskaja, išvydę savo darbelius laikraščio puslapiuose.

Žmogus stovi ant laiptų ir ... žiūri į viršų. O, kaip ten šviesu ir, tikriausia, šilta. Šviesa sklinda lyg iš niekur. Štai prabėga vaikų būrelis, o paskui juos pralekia aitvaras. Žmonės ten šypsosi, vaikščioja susikabinę. Toliau už viso šio vaizdo laiptų nebėra. Jie tiesiog vedą į ... šviesą. "Dieve mano, kaip puiku, nė vienos šiukšlės", - pagalvoja žmogus. Lengvas vėjas judina žolę. Saulė šypsosi. Bet ne, palauk, čia gi kelios saulės! Kad būtų šilčiau ir jaučiau... Dangumi pralekia žuvėdra, o ją stebintis berniukas svajoja pavirsti paukščiu. Žuvėdros plunksnos nuostabios, auksinės. Ji sklendo ore, sveikindama gamtą.

"Negali būti, ne, kažkokia nesąmonė", - sušnibžda

stovintis ant laiptų žmogus. Jis pastebi būtybes, kurios skraido ore. Jos turi po du baltus sparnus ir juda taip dailiai ir grakščiai, kad jas tiesiog galima supainioti su debesimis.

Žmogus, stovintis laiptų viduryje, gėrįsi šiuo vaizdu. Bet staiga jis pastebi, kad šviesa apima tik pusę jo kūno: už nugaros - tamsa. Jis nenoriai atsuka žvilgsnį tamsai. Bet ne, tai ne visiška tamsa. Štai ten, už kelių kilometrų dega laužas. Jis panašus į šėtono akį. Aplink jį kažkas sėdi, kažkas šoka. Į kairę nuo šio laužo dega kitas. Bet jis yra daug arčiau. Dabar aplink laužą galima įžiūrėti šešėlius, o ne kūnus. Jie greitai juda. Visa tai panašu į kažkokį magišką, bet

Stasys Gajauskas

PASKENDĘS PASAULIS

Rūke, vandeny ar tamsoj neregėtoj

Paskendęs pasaulis boluoja

Didingi jo bokštai, tvirti, neįspėti,

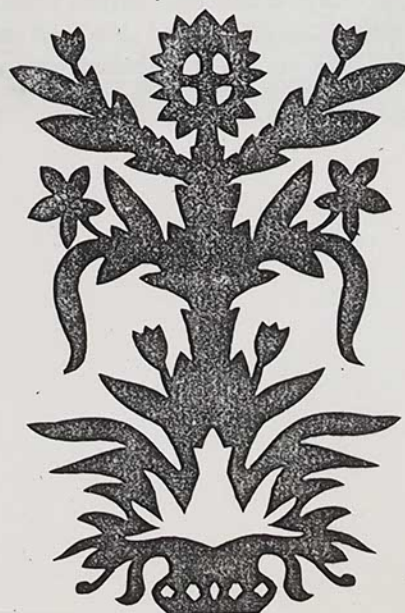
Skausme vis jo vardą kartoja.

Gamta stebuklinga ir žvėrys galingi

Per amžius vis garbino žemę,

Ten skaidrūs upeliai ir paukščiai spalvingi

Džiaugsmingai gyveno ir seno.

Elenos Ragovskajos popieriaus karpinys.

LAIPTAI

siaubą keliantį ritualą.

Už laužo tęsiasi plynaukštė. Ją žmogus pastebi, nes degancio laužo atšvaitai įsigeria į nesuvokiamos spalvos žemę.

O dangus, tas juodasis dangus! Atrodo, jis susiliejo su žeme. Balkšvas mėnulis tarsi ieško sau aukos. Žvaigždės primena laužus, degančius plynaukštėje. Prie žvaigždžių matyti angelai. Bet jie ne balti, o juodi, kaip visą naktį degusio laužo angelys. Dievo prakeikti angelai gieda balsiai liūdną giesmę. Iš to giedojimo galima suprasti, kad jie atgailauja, bet veidas, matomas viršuje, danguje tebėra rūstus, paniuręs.

Žmogui, stebinčiam ši keistą vaizdą, darosi baugu. Jis pagalvoja: "Ką dabar daryti?"

Staiga pasigirsta lėktuvo garsas. Gal jam tik pasigirdo?

"Dirva"
2000 03 07

Bet ne. Štai ten tikrai matyti lėktuvas, kylantis iš oro uosto. Vyras pasisuka į tą pusę. Ten gatvė, kurioje daug žmonių. Jie eina kas sau, bet keistai apsirengę: vieni - baltais rūbais, kiti - juodais. Kai kurių drabužiai - abiejų spalvų. Žmonės gatvėje to nemato, bet stovintysis ant laiptų viską pastebi. Jis taip pat mato, kaip iš miško keliu važiuojančio automobilio iššokę atciviai pagrobia kelia žmones. Jis mato, kaip žmonija mušasi ir dalnuoja, jaunimas ginčijasi su suaugusiais ir rašo eiles, o vienišas keliautojas pėdina per saulės šviesos užlietą dykumą.

Po kurio laiko saulė nueina miegoti, o jos vietą užima mėnulis ir maži oranžiniai žiburiukai. Žmogus, tebestovintis ant laiptų, mato, kaip pavargęs kalvis, lyg rūstus senovės pagonių dievas,

vis kala ir kala žaižaruojančią geležį savo mažoje dirbtuvėlėje. O štai batsiuvys, per dieną susibadęs rankas, jau baigia savo darbą.

Ir staiga žmogus suvokia, jog čia susilieja viskas - gėris ir blogis, kaip ir tie žmonės, apsirengę juodai bei baltai. Čia kartais sunku įventi, o kartais lengva. Čia susiduria dvi laiptų pusės: apačia ir viršus. Ach, ir jis jau pasiilgo šitos rutinos, naktinių žibintų, apšviečiančių kelius. Pasiilgo šilto lietaus, girdancio ištroškusių gamtą.

Jis pamąsto, pamindžiuoja vietoje ir nueina... Į mūsų keistąjį, pilną paslapčių pasaulį. Pro šalį skridęs paukštis, pastebėjęs žmogų, pamoja jam sparnų ir nuskrenda pietų link...

Laiptais kyla pavargęs vaikas. Štaiga jis pakelia akis ir viršuje išvysta šviesą. Tamsa sėlina po truputį, ne-skubėdama...

• DIRVA • 2000 m. balandžio 4 d.

Julija Gulbinovič

KASDIENYBĖ

*Visą dieną
su senu megztniniu
basai vaikščioti
po butą,
žiūrėti pro langą
į šaltą lietų,
į geltoną miestą,
gerti arbatą
be cukraus su pienu,
klausytis dainų
iš VIV os kanalo,
daryti mankštą,
auklėti katę,
deginti nuotraukas,
ilgai stovėti po dušu,
galvoti apie rudenį
ir nieko nejausti,
ir jau nebeverti,
ir jau nebelaukti stebukly.*

GYVENIMO SKONIS

Stasys Stavickis

*Tiesa ar tik melo aidas?
Gyvenimas vertas nieko?
Valstybė šėtono veidu
Parblokšta į šaltą sniegą.
Kaip laukti tamsoj rytojaus,
Kaip saugoti šviesią viltį?
Kaip?!... tyliai laukus nukloja
Tiesa apie šiaurės mirtį...
Kas sakė, jog laikas gydo?
Čia žvaigždės naktį sustojo.
Nebejučiat skonio kito -
Tik amžino šalčio skoni.
Ir sielos kančioj užmigo -
Aplinkui toks baltas laukas!
...paklojo čia patalą lygų -
Nežinomam Dievui auką...
Kur Jūs, nešę savo skausmą?!
Matau - toliau mirga kryžiais.
...sustingusios maldai rankos
Ir giedamos vėjo Mišios...*

PLUNKSNUOTO ŽODŽIO KŪRĖJAI

Prieš savaitę teko perskaityti prieš porą metų Vilniuje įvykusio moksleivių literatūrinio-kūrybinio konkurso rašinių atranką. Dauguma moksleivių - Sibiro tremtinių vaikaičiai arba mišrių Rusijos platumose gyvenančių šeimų vaikai - užaugę ne Lietuvoje. Tad kur gi šie kandidatai taip gerai išmoko lietuviškai reikšti savo mintis? Kadangi jau 1991 metais lankiausi Vilniaus vidurinėje mokykloje „Lietuvių namai“ ir ilgokai diskutavau su mokyklos vadovais ir kolegomis mokytojais apie tai, kaip reikia mokyti lietuvių kalbos po visą pasaulį išsiblaškusią tautos išievių atžalyną, pasiektieji rezultatai manęs per daug nenustebino. Grįžusi į Australiją, ne viską, bet svarbiausius metodologijos bruožus galėjau pritaikyti Lituanistiniuose kursuose Adelaidėje, nes dažnu atveju mūsų praktikuojami mokslo principai sutapdavo. Mokytojaujant užsienyje, labiausiai pasigendama lietuviškos aplinkos, be kurios lietuvių kalbos mokymas gerokai paskunkėja. Lietuvoje sąlygos palankesnės.

Sprendžiant iš kandidatų konkursinių darbų atrankos, „Lietuvių namai“ Vilniuje ne tik išmoko moksleivius sklandžiai kalbėti, bet ir atlieka labai svarbų vaidmenį puoselėjant lietuviybę, papročius, kelia norą grįžti į tėvų ar jau senelių gimtinę.

Asmeniškai skonis visada nulemia, kas daugiausiai patraukia skaitytojo dėmesį. Negalėjau atsisitebėti poezija ir proza išreikštomis svariomis mintimis ir lakios vaizduotės proveržiais. Norėčiau pacituoti nors pluoštelį šių jaunų poetų ir prozininkų kūrybos.

*Lai žodžiai tyli,
Lai gamta kalbės pati. Įsiklausykite!
Kaip žemėn šion ateina tyliai
Pirma pavasario diena.
Išbarsto ašaras raras,
Išbarsto spindulius ir šviesą,
Išsklaido pasakas visas,
Ir ryto saulė skaisčiai šviečia.
Nereikia žodžių. Tik jausmai*

*Kalbės vieni. Įsiklausykite!
Kaip čiulbesys apgaubia sodžių!!!
Kalbės žolė, kalbės giria
Ir vėjas lengvas pakuždės:
Tylėk, tylėk, gana, gana...*

*Mano namas mažas mažas,
Tiktai vienos durys.
O prie slenksčio linksmos, geros
Mano dienos guli.*

*O viduj tamsu, baugina
Keturiuos tik sienos
Gal ten nelaimingos,
Liūdnos, gaudžios dienos?*

*Aš prie slenksčio namo stoviu.
Laikas laukia, žiūri...
Toksai mažas mano namas,
Tiktai vienos durys...*

..Akimirkos”

*sios automatų kulkos, linksta šarvuočių pilnas.
Žmonės ištvėrė, nes mylėjo Tave...*

*TĖVYNE,
Dabar ir aš Tavo glėbyje. Žinau, ką reiškia geltona,
žalia, raudona spalva vėliavoje. Esu lyg paukštis,
lekiantis į saulę.*

Vladas Grinis, 7 klasės moksleivis

„Kaip tu gyvas likai, durtuvu persmeigtas žodi?”

(Justinas Marcinkevičius)

*Mes nuo savo kalbos esame neatskiriami.
Kartu su gimtuoju žodžiu išgyvenom trėmimų ir
okupacijų skausmus, kartu išdainavom išsilaisvini-
mo džiaugsmą. Daug kartų durtuvu persmeigtas
žodis išliko gyvas ir gyvens per amžius. Kol gyva
kalba, gyva ir tauta.*

(Rašinio užsklandos paskutiniai sakiniai).
Edmundas Krivickis,
12 klasės moksleivis

JUK NE MAN ŠIS SIAUČIANTIS PASAULIS

Antanas Gubanas

Juk ne man šis siaučiantis pasaulis,
Juk ne man šis siaučiantis žvėris.
Žemės žmonės mėgsta skaisčią saulę,
Žemės žmonės miega naktimis.

Aš vaiduoklis, pasiklydęs rojui,
Aš dvasia, klajojanti naktim,
Aš ateivis, žiūrintis pro rūką,
O, brangus keleivi, patikėk manim.
Štai ir žvaigždės žybsi meiliai,
Aš nemiegu – jau vėlu.
Kaip gi aš galiu miegoti,
Jeigu miegas be sapnų?

Štai pagaunu baltą miglą,
Nusileidžiu pragaran,
Vėl pakylu – visur sninga –
Mintimis grįžtu laikan.

Vilniaus vidurinės mokyklos "Lietuvių namai" mokinės
Elenos Ragojskajos popieriaus karpinys.

Prie Kūčių stalo

Direktorius A. Rudys dalijasi kalėdaiciu su Krašto apsaugos viceministru R. Kilikausku

Prasmingai kalbėjo Lietuvos kariuomenės vadas Jonas Kronkaitis

Laimės linkėjo poetas V. Činaiškas

Kunigas A. Narbekovas kalbėjo apie Advento ir Kūčių prasmę

Kūčių vakarienės dalyviai: J. Kronkaitis (Lietuvos kariuomenės vadas), V. Žeimys, V. Liutkus, A. Seikalis

Prie Kūčių stalo susėdo per 200 moksleivių

Lietuvių namų vidurinės mokyklos moksleiviai ir pedagogai turi tradiciją - kasmet kartu susėsti prie Kūčių stalo

Irenos BABKAUSKIENĖS
ir Butauto BARAUSKO
fotoreportžas

Kalėdaičių dalijosi kiekvienas

Grazi tradicija kartu visiems susėsti prie Kūčių stalo buvo išaiškinta ir šiame. Tik Kūčias Lietuvių namų kolektyvas siek tiek pankstino, nes mokyklos vaikai atostogų bus paleisti kiek anksčiau nei kitų mokyklų moksleiviai. Mat daugumos Lietuvių namų vaikų tėvai gyvena tolimiausiose Rusijos kraštuose, kitose šalyse - tad jų laukia ilga kelionė namo.

Mokyklos bendrabučio valgykloje prie ilgų stalų susėdo 243 moksleiviai, mokyklos pedagogai. Buvo ir garbingų svečių. Ant stalų, kuriuos serviravo patys moksleiviai, buvo patiekta tradicinių Kūčių valgių.

Vakariene prasidėjo vaikų giedamomis Kalėdų giesmėmis. Kunigas Andrius Narbekovas, beje, dalyvavęs ir pirmosiose Lietuvių namų Kūčiose prieš daugelį metų, todėl vadinamas mokyklos krikštėviu, kalbėjo apie Advento ir Kūčių prasmę. Jis pirmasis paėmė šventą kalėdaitį - vienybės su Dievu ir Bažnyčia, taip pat vienybės šeimoje simbolį - ir paraginavo visus pasidalyti kalėdaičiais, kurie buvo padėti ant servetelės prie kiekvienos lėkštės.

Vaikai, paėmę savo kalėdaičius, ėjo vienas prie kito, duodavo atsilaužti savo linkėdami vienas kitam įvairiausių linkėjimų. Vienybės simboliu dalijosi ir su pedagogais, mokyklos svečiais. Nepabučiuotas ir nepasveikintas neliko nė vienas. Po to sėsta prie stalų ir ragauta Kūčių valgių.

Pirmosios Kūčios

Šį rugsėjį iš Krasnojarsko atvykusi į Lietuvą namus dešimtoje parengiamąjoje klasėje besimokanti Regina Valantinavičiūtė sakė, jog šios Kūčios jai pirmosios gyvenime. Mat Rusijoje niekas tokių švenčių nešventia. Tik atvykusi į Lietuvą Regina pramoko lietuvių kalbos. Mat namie jie kalbėdavo rusiškai, nes jos mama - rusė, o tėvas - lietuvis. Regina sakė Kalėdų atostogų į Krasnojarską nevažiuosianti, o būsianti su Kaune gyvenančia močiute, kuri į Lietuvą grįžo gyventi prieš 8 metus. Regina sakė, jog baigusi vidurinę mokyklą norėtų likti Lietuvoje. Pasak moksleivės, vietos, kurioje ji gimė, ir Lietuvos net neįmanoma palyginti, "Krasnojarske šalta ir nešvaru", - sakė Regina.

Beje, pirmąkart prie Kūčių stalo sėdo ne tik Regina, bet visi moksleiviai, kurie į Lietuvą na-

Kalėdų giesmės sau ir svečiams

Malda prieš vakariene

mus ir į Lietuvą šiais metais atvyko pirmą kartą.

Moksleiviai iš 22 šalių

Dešimtus metus gyvuojančioje mokykloje šiuo metu mokosi 243 moksleiviai. Atvykę iš Krasnojarsko krašto, Kaliningrado srities, Magadano, Irkutsko, Vorkutos, Ukrainos, Baškirijos, Jakutijos, Uzbekistano, Kazachstano, Buriatijos, Dagestano, Lenkijos. Dauguma jų - tremtinių anūkai, proanūkiniai. Vienų tėvai jau grįžę gyven-

ti Lietuvon, kitų dar like kur nors Rusijoje plytėse, bet ketinantys grįžti į gimtinę ir pirmiausia Lietuvon pasitunt mokytis vaikus. Vaikai, kurių tėvai gyvena užsienyje, apgyvendinti Lietuvių namų bendrabutyje, kur gauna maitinimą, tai yra jie išlaikomi Lietuvos valdžios kaip ir kitų internatinių mokyklų moksleiviai.

Šį rugsėjį į Lietuvą namų vidurinę mokyklą atvyko 65 nauji mokiniai. Iš jų 15 mokosi parengiamąjoje dešimtoje klasėje. Į šią

Pasidaliję kalėdaičių vienas kitam linkėjo laimės

parengiamąją klasę priimami vaikai, Rusijoje ar kurioje kitoje šalyje baigę 9 klases ir nemokantys lietuvių kalbos. Parengiamąjoje klasėje jie metus pirmiausia mokysis lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, geografijos, kitų dalykų. O po metų jie jau bus "tikri" dešimtokai ir mokysis pagal Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų programą.

Pernai mokyklą baigė 15 abiturientų, 12 iš jų įstojo į aukštąsias mokyklas.

Lietuvių namų vidurinėje mokykloje mokosi ir moksleiviai iš Vakarų šalių. Buvo moksleivių iš JAV, Urugvajaus, Argentinos, Kipro. Bet šie vaikai, skirtingai nei iš Rytų šalių atvykę moksleiviai, mokykloje nebūna mokytis lietuvių kalbos, ir išmoksta lietuvių kalbos, ir išvyksta atgal.

Mokyklos pedagogų skaičiumais, Lietuvių namų vidurinėje mokykloje per visą jos gyvavimo laiką mokosi ir mokosi vaikai iš 22 šalių.

Mokiniai skaičiavo, ar iš tiesų ant stalo patiekalų

Lietuvos kariuomenės vadas brigados generolas Jonas Kronkaitis taip pat dalijosi savoju kalėdaičių

gyvenantiems lietuviams už jau ne pirmą kartą suteiktą paramą šiai mokyklai. Krašto apsaugos viceministras Romas Kilikauskas stalus apkrovė mandarinais. Lietuvos kariuomenės vadas brigados generolas Jonas Kronkaitis sveikino moksleivius, būsimuosius Lietuvos karius, Lietuvos gynėjus. Direktorius A. Rudys pasidžiaugė, kad moksleiviai patys taps mokytojais, kai parvažiuo į savo tolimus namus galės ten dar esančius lietuvius pamokyti lietuviškų kalėdinių papročių.

Kokią reikšmę turi Lietuvių namai? Mano akimis, tai nepaprastai efektyvus būdas tremtiniams sugrįžti į tėvynę. Ši mokykla yra lietuviškumo židinys. Lietuviškumo židinys Lietuvoje - paradoksalu? Vaikai, nekalbantys lietuviškai mokslo metų pradžioje, lietuviškai susikalba per pirmąsias Kūčias. Vaikai, apie Lietuvą girdę iš savo močiūčių pasakojimų, čia pažįsta ne tik kalbą, bet ir istoriją, papročius, tradicijas. Tiesa, čia besimokantiems vaikams nebereikia pasakoti apie trėmimus, apie pokario laisvės kovas, toji istorija jiems perduota su motinos pienu.

Nelengva tiems vaikams. Daugelis jų atsiskiria ilgam laikui ne tik su savo tėvais, bet ir draugais, su savo šuniuku, su savo katyte. Nelengva ir jų tėvams, kol jie dar nesugrįžę į Lietuvą, atsiskirti su savo vaikais. Dar visai neseniai į mokyklą atvyko paskutinė šiais metais įstojusi mokinė. Motina atvežė iš Buriatijos savo dukterį. Atvežė motinai Lietuvai.

Pirmą kartą mudu su žmona sėdome prie Kūčių stalo su liūdesiu, nes visada švęsdavome kartu su savo vaikais, o vėliau ir vaikaičiais. Tačiau, kai dalinomės kalėdaimais, pajutome, kad vis dėlto švenčiame Kūčias šeimoje.

Gabrielius Žemkalnis

P.s.

Kalėdaičiai - ne „plotkelės“ ar panašiai.
Kūčiukai - ne „šliziukai“.

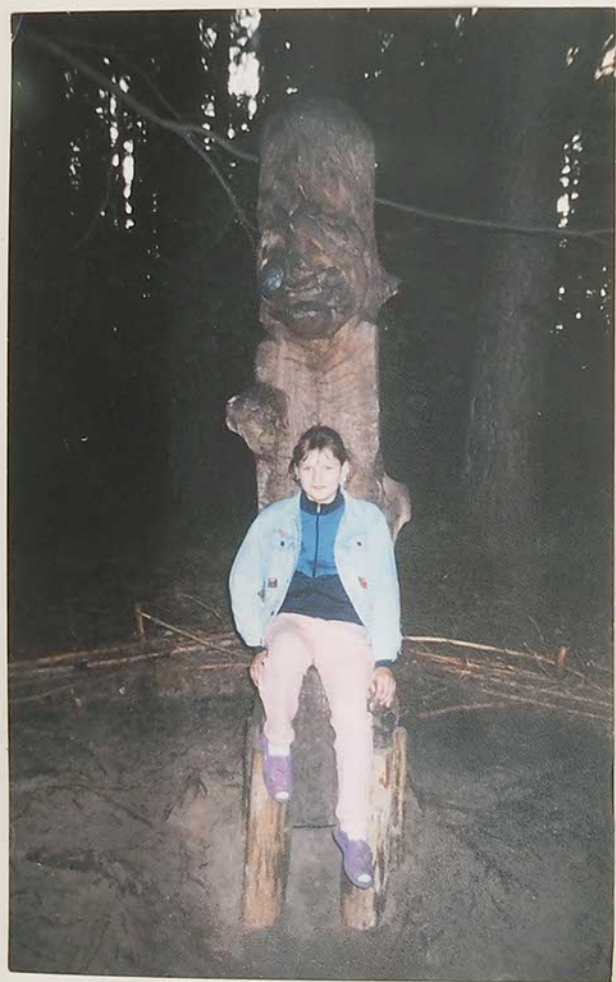
Kirybinių darbų parodos - konkursai

Mūsų moksleiviai prie Velykų parodos eksponatų

Mokyklos vadovai prie Lietuvos karikatūristų darbų

K. Gajauskaitė (6 kl.) Japonijoje vykusio tarptautinio piešinių konkurso „Ekologija - 2000“ laureatė

Mūsų mokykloje buvo surengtos parodos:

1. VDA studentų A. Adomaičio ir A. Kiudulaitės kūrybos paroda.
2. Respublikinio moksleivių piešinių konkurso „Vilnius“ laureatų darbai.

3. VFR Glindės gimnazijos moksleivių darbų paroda.

4. Lietuvos karikatūristų darbų paroda.

5. Mūsų mokyklos moksleivių tradicinės parodų-konkursai, skirti Kalėdoms bei Velykų šventei.

6. Įvairios idomėšnių darbų parodos.

Mūsų moksleivių darbų paroda, pa-buvoję Vokietijoje, Aizenhüterštato mieste A. Švaicerio gimnazijoje.

Šiomet paskelbti trys konkursai:

1. Kalėdinio atviruko
2. „Paukštis, margutis, laikiklis margučiu“ (konkursas skirtas Velykoms)
3. „Mano pasaulis 2000“ konkursas, skirtas mokyklos 10-mečiui.

Septintokai gėvosi moksleivių iš Vokietijos darbiais

Tremtinių choro atliekamos dainos jaudino visus. Pirmas iš dešinės „Lietuvių namų“ direktoriaus pavaduotojas V. Liutkus.

Dainuoja tremtinių choras ir „Lietuvių namų“ dainininkai

Valstybinės šventės

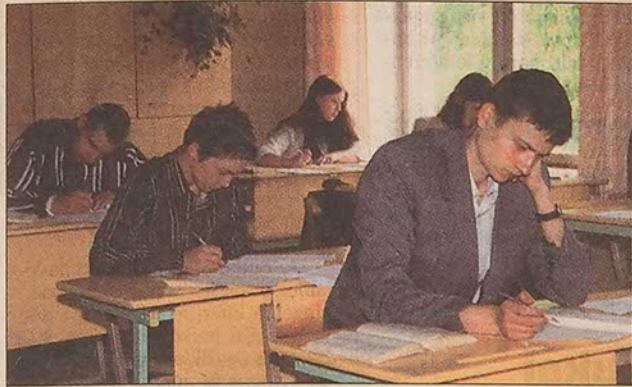
Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji „Lietuvių namų“ mokiniams ypatingos datos, reiškiančios jų senelių, tėvų vilčių išsipildymą ir simbolizuojančios griziną į protėvių žemę. Šiemet per Vasario 16-osios šventę skambėjo poeto V. Činausko eilės (mokytoja N. Vyšniauskienė parengė literatūrinę kompoziciją).

Mokinių padėka, poetui V. Činauskui

Tremtinių atžalos grįžta į Lietuvą

"Lietuvių namuose" Vilniuje mokosi ir gyvena daugiau kaip du šimtai likimo iš tėvynės nublokštų tremtinių vaikų

Per 10 metų "Lietuvių namuose" mokėsi beveik 700 vaikų iš 30-ies pasaulio valstybių

Sauliaus SERAPINO nuotrauka

Stasys GUDAVIČIUS

Septyniolikmečio Sergejus senelis 1941-aisiais buvo ištremtas iš Lietuvos į Intos lagerį. Po beveik šešiasdešimties metų jo anūkas grįžo į Lietuvą. Vilniaus vidurinėje internatinėje mokykloje "Lietuvių namai" besimokantis Sergejus tikisi Lietuvoje baigti ir aukštąjį išsilavinimą, tapti pro-

gramuotoju. Jis žada likti gyventi Lietuvoje.

Panašaus likimo paauglių ir vaikų "Lietuvių namuose" daugiau kaip du šimtai. Daugelio jų tėvai arba seneliai buvo ištremti ir nebegrįžo gyventi į Lietuvą. Tačiau jų atžalos prisiminė lietuviškas šaknis ir viliasi susieti savo ateitį su tėvų ir senelių gimtine.

(Nukelta į 5 p.)

"Kauno diena", 2000 06 14

Tremtinių atžalos grįžta į Lietuvą

(Atkelta iš 1 p.)

Panašūs likimai

"Lietuvių namai" vienoje buvusių sovietinių karinių mokyklų teritorijoje buvo įkurta 1990 metų spalį. Per dešimtmetį beveik septyni šimtai vaikų, daugiausia - tremtinių atžalų, iš bemaž trisdešimties pasaulio valstybių čia ne tik mokėsi kalbėti lietuviškai, bet ir įgijo vidurinį išsilavinimą. Nemažai šios mokyklos auklėtinių įstojo į Lietuvos aukštąsias mokyklas ir gavo diplomus.

"Lietuvių namų" auklėtinių likimai dažnai panašūs. Septyniolikmečio Vytauto tėvas buvo ištremtas į Sibirą, tačiau šeštajame dešimtmetyje persikėlė į Ukrainą, ten rado žmoną ir susilaukė palikuonių. Vytautas yra jauniausias iš jų. Tik jis vienas nusprendė mokytis ir gyventi Lietuvoje. Sužinojęs apie Vilniuje esančius "Lietuvių namus", Vytautas neilgai galvojo - prieš dvejus metus čia atvyko ir pradėjo mokytis. Jis šiek tiek mokėjo lietuviškai, dabar jau kalba sklandžiai, be akcento.

Su Ukrainoje gyvenančiais tėvais Vytautas nuolat susiskambina telefonu. Jis sako, kad ir tėvai galvoja grįžti į Lietuvą, tačiau kada - nežinia.

Aštuoniolikmečio Vitalijaus senelis taip pat buvo ištremtas į Rusijos gilumą. Tėvas apsigyveno Ulan Udė mieste, vedė ukrainietę. Vitalijus kartu su tėvais prieš trejus metus atvyko į Vilnių, apsigyveno Pilaitės mikrorajone. Metus pasimokęs "Lietuvių namuose", jis galėjo pereiti į Pilaitės mokyklą, bet to nepadarė. "Labai jau susidargavau su čia besimokančiais panašaus likimo broliais" - teigė

"Lietuvių namų" direktorius A. Rudys, kaip ir kitų mokyklų vadovai, skundžiasi blogu finansavimu

Sauliaus SERAPINO nuotrauka

pusmečio kalbėti rusiškai poreikio nėra.

"Lietuvių namų" direktorius A. Rudys, kaip ir kitų mokyklų vadovai, skundžiasi blogu finansavimu. "Nuo praėjusių metų mums liko 156 tūkstančių litų įsiskolinimas. Dėl jo visos bėdos - negalime atlikti remonto, daugeliu dalykų turime pasirūpinti patys", - sakė A. Rudys.

Vis dėlto kosmetinį remontą šią vasarą pavyks atlikti. Tačiau direktoriui patinka daugiau kaip trijų dešimčių pedagogų entuziazmas: "Tas mūsų darbas yra ypatingas - integruoti į visuomenę likimo nublokštų lietuvių vaikus. Mano nuomone, tai itin sunki misija"

to negalime padaryti", - piniginėmis problemomis guodėsi A. Rudys.

Bendrabutyje pakankamai griežta tvarka. Čia gyvenantieji darbo dienomis miegoti turi eiti dešimtą valandą vakaro, savaitgaliais - vienuoliktą. Kambariuose neleidžiama turėti televizorių, jis žiūrimas kartu specialiai tam skirtame kambaryje.

Kiekvienam bendrabučio gyventojui pamaitinti valstybė skiria dienas po 7 litus 13 centų. Mokyklos direktorius sakė, kad tos sumos lyg ir pakanka, bet "vaikai tikrai nesupyktų, jeigu ji būtų kiek papildyta. Tuomet ir daržovių, ir vaisių būtų galima pasiūlyti daugiau"

Dainuoja "Lietuvių namų" ansamblis

Skaitovai: A. Millintis, E. Samodurova ir A. Gubanovas

Metodinė praktinė konferencija „Mokykla daugiakultūrinėje aplinkoje“

2000 m. gegužės 19-21 dienomis Černiachovske vyko lietuviškų mokyklų už Lietuvos Respublikos ribų vadovų ir mokytojų konferencija. Joje dalyvavo „Lietuvių namų“ direktoriaus pavaduotojas A. Baksys, mokytojos E. Liubertaitė ir A. Petkevičienė. Lietuvių kalbos mokytoja E. Liubertaitė perskaitė pranešimą „Lietuvių kalbos ugdymo patirtis Vilniaus vidurinėje mokykloje „Lietuvių namai“.

„Lietuvių namų“ direktoriaus pavaduotojas A. Baksys, mokytojos A. Petkevičienė, E. Liubertaitė konferencijoje

konferencijos dalyviai

Lietuviškų mokyklų už Lietuvos Respublikos ribų vadovų ir mokytojų

KONFERENCIJA

Mokykla daugiakultūrinėje aplinkoje

Černiachovskas (Įsrutis)
2000 m. gegužės 18-21 d.d.

Gegužės 18 d., ketvirtadienis

- 20.00 - Konferencijos dalyvių susipažinimo vakaras
"Po žalia liepa ..."

Gegužės 19 d., penktadienis

- 9.00 – 9.30 - Pusryčiai
- 9.30 – 10.00 - Konferencijos dalyvių registracija
- 10.00 – 10.30 - Konferencijos atidarymas
- A.Bartnikas, Černiachovsko (Įsruties) pedagoginės kolegijos direktorius
 - R.Motuzas, Tautinių mažumų ir išėivijos departamento prie LRV generalinis direktorius
 - T.Fatejeva, Kaliningrado srities švietimo valdybos konsultantė
- 10.30 – 11.30 - Etninio tapatumo puoselėjimas ir pilietiškumo ugdymas tautinių mažumų mokyklose (dr. doc. A.Kulakauskas, Vytauto Didžiojo universiteto katedros vedėjas)
- 11.30 – 11.45 - Lietuvių kalbos mokymas nelietuviškoje aplinkoje (D.Kolesnikova, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos vyriausioji specialistė)
- 11.45 – 12.00 - Kavos pertrauka
- 12.00 – 12.15 - Tautinio sąmoningumo veiksniai Seinų krašto mokyklose (A.Uzdila, Punksko Kovo 11-osios licejaus lietuvių kalbos mokytojas)
- 12.15 – 12.30 - Punksko Kovo 11-osios licejaus vaidmuo puoselėjant ir saugant tautinį bei kultūrinį identitetą, stiprinant ryšius su Lietuva (S.J.Paransevičius)
- 12.30 – 12.45 - Pelesos lietuvių mokykla sociakultūrinėje Baltarusijos aplinkoje (B.Bigailienė, Pelesos vidurinės mokyklos l.e.p. direktorė)
- 12.45 – 13.00 - Lietuvių kalbos mokymas Rimdžiūnų vidurinėje mokykloje (Z.Pareikienė, Rimdžiūnų vidurinės mokyklos mokytoja - metodininkė)
- 13.00 – 14.00 - Pietūs
- 14.00 – 14.15 - Lietuviška mokykla ir netradiciniai mokymo metodai (R.Greimaitė, Maskvos rusų – lietuvių vidurinės mokyklos "Šaltinėlis" lietuvių kalbos mokytoja)
- 14.15 - 14.30 - Gimtoji kalba – tautinės mažumos pagrindas (J.Miliūnas, Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas)
- 14.30 – 14.45 - Lietuviška mokykla Latvijoje (A.Trejja, Rygos lietuvių pagrindinės mokyklos direktorė)

Vokiečių kalbos konkurso dalyviai,
vokiečių šls. mokytojos, direktorius A. Rudys!

Mokomės vokiečių kalbos

mokyklos direktorius įteikia
padėkos raštą 8^a klasės mokiniui
B. Simulevičiui

Vokiečių kalbą „Lietuvių namuose“ dėsto Z. Šimulevičienė ir A. Perednytė. Darbščios ir kūrybingos mokytojos G. V. Gėtės 250-ųjų gimimo metinių proga suruosė renginius:

1. Vokiečių kalbos konkursą.
2. Išvyką į Vokietiją, Aizenhiutenštato miestą.
3. Vokiečių kalbos popietę.

Dalyvavo Vilniaus miesto renginyje, skirtame vokiečių kalbai, žiūrėjo operą „Faustas“.

7-12 klasių moksleivių

VOKIEČIŲ KALBOS KONKURSO NUOSTATAI

KONKURSO TIKSLAS Skatinti moksleivius gilinti vokiečių kalbos žinias, labiau domėtis Vokietijos istorija, kultūra, papročiais.

KONKURSO SĄLYGOS

1. Vokiečių kalbos konkurse dalyvauja 7-12 klasių mokiniai .
2. Norintieji dalyvauti konkurse, pareiškia apie tai savo vokiečių kalbos mokytojoms A.Perednytei ir Ž.Šimelevičienei iki 1999 m. spalio 25 dienos .
3. Konkursas vyks 2000 metų kovo mėn. Data bus patikslinta ir paskelbta vėliau .
4. Geriausiai įvykdę konkurso sąlygas moksleiviai vyks į Vokietiją .
5. Konkurso vertinimo komisija:
A.Bakšys - direktoriaus pavaduotojas - pirmininkas,
I.Tumavičiūtė - Vilniaus universiteto vokiečių kalbos dėstytoja,
A.Perednytė - vokiečių kalbos mokytoja, Ž.Šimelevičienė - vokiečių kalbos mokytoja,
M.Zubrickaitė - lietuvių kalbos mokytoja .
6. Moksleiviai turi pasirengti laisvai kalbėti tokiomis temomis:
 - MEINE FAMILIE UND ICH
 - FREIZEIT, ERHOLUNG
 - MEINE SCHULE
 - DEUTSCHLAND
 - DEUTSCHE STÄDTE
 - BERÜHMTE MENSCHEN DEUTSCHLANDS
 - LITAUEN
 - VILNIUS
 - LEGENDEN LITAUENS
 - FESTE UND BRÄUCHE LITAUENS
 - BERÜHMTE MENSCHEN LITAUENS
 - MEIN TAGESABLAUF
 - MAHLZEITEN
 - DIE JAHRESZEITEN, DAS WETTER .
7. Mokėti savo klasės programos gramatiką .
8. Kalbėti pagal pateiktas situacijas, pvz., Auf der Strasse, Im Geschäft, Mein Freund...
9. Laisvoji programa. Parengti saviveiklos numerį, pvz., išmokyti vokišką cilėraštį, miniatiūrą, papasakoti anekdotą, suvaidinti, padainuoti, pagroti ir t.t..
10. Kiekvienai klasei pagal programą bus parengtos užduotys. Konkurso sąlygas aptarsime atskirai per pamokas.

Virtinu

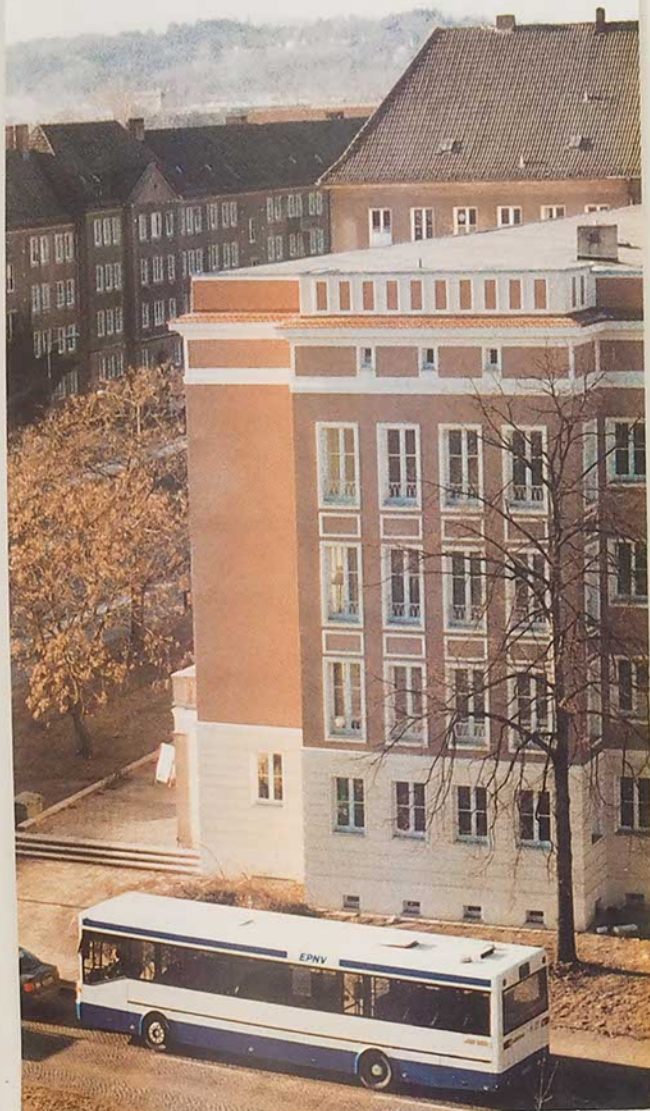
[Handwritten signature]

10 11

Moksleivių, dalyvaujančių vokiečių kalbos konkurse, sąrašas:

1. Svetlana Doronina 7^b kl.
2. Julija Pauliukevičiūtė 7^b kl.
3. Eugenijus Knatas 8^a kl.
4. Povilas Urba 8^a kl.
5. Borisas Simulevičius 8^a kl.
6. Andrius Ringevičius 8^a kl.
7. Edgaras Belinskis 10^b kl.
8. Jurijus Kremeris 10^b kl.
9. Sergejus Pelio 10^b kl.
10. Elvyra Raidytė 10^b kl.
11. Julija Papakulytė 10^a kl.
12. Aleksandras Kolodinskas 10^a kl.
13. Robertas Ursache 10^a kl.
14. Vladas Grinis 10^a kl.
15. Rūta Mašinec 11 kl.
16. *Aliona Kolodinskaitė 8^a kl.*

Eisenhüttenstadt

Programm:

Tag	Veranstaltung	verantwortlich	Kosten
Mo. 14.2.	Ankunft Aufnahme in den Familien		
Die. 15.2.	- Teilnahme am Unterricht (1.u. 2. Std.) - 3. Std.: Offizielle Begrüßung durch den Schulleiter kleines Frühstück - weiter Teilnahme am Unterricht - Mittagessen in der Schule - 13 Uhr Begrüßung der Gäste in der Stadtverwaltung Erläuterungen am Stadtmodell - anschl. Rundgang durch die Stadt - Besuch im Kulturzentrum evt. Kaffeetrinken - 19 - 21 Uhr Bowling Point		
Mi. 16.2.	- Teilnahme am Unterricht - Mittagessen in der Schule - 14 Uhr Besichtigung des alten Stadtteiles Fürstenberg, Rundgang bis zur Oder - 15 Uhr Besuch des Heimatmuseums - Freizeit und Abend in den Familien		
Do. 17.2.	- Teilnahme am Unterricht (1. Std.) - 9 Uhr Besichtigung im EKO (Hochofen u. ein weiterer Betriebsteil) - anschl. Mittagessen (evt. im EKO) - Fahrt nach Neuzelle 14 Uhr Führung im Kloster (Kirche und Kreuzgang, ca. 1,5-2 Std.) - ca. 19 Uhr: gemeinsamer Abend im Freizeitraum der Schule		
Fr. 18.2.	- Fahrt nach Berlin Stadtbesichtigung - Rundgang - Mittagessen? - abends in der Familie		
Sa. 19.2.	- Fahrt nach Frankfurt/O. - individuelle Gestaltung in den Familien		
So 20.2.	- am Vormittag: Rückfahrt nach Litauen		

Mokyklos direktorius
A. Rudys
A. RUDYS

1.

3.

2.

4.

5.

1. Aizenhutenstato miesto herbas (viduryje).
2. 8^a klasės mokinys A. Dingevičius traukinyje, vykstančiame į Berlyną.
3. A. Švaicerio gimnazijos direktorius pasveikino mūsų mokyklės delegaciją.
4. "Lietuvių namų" direktoriaus pavaduotojas A. Pakšys padėjo už nuširdų sutikimą. Grita vokiečių kalbą mokytojos, vairuotojas St. Taraškevič.
5. Pavaduotojas A. Pakšys, A. Švaicerio gimnazijos mokytoja M. Černickė, vairuotojas St. Taraškevič Berlyne.

Die große Flachstahlmarke

MADE FOR
EKONOMY

MADE FOR EKONOMY

EKOSTAHL

GRUPPE COCKERILL Sambre

„Vokietijoje aplankėme Aizenhitenštato miesto plieno gamyklą (EKO), miesto kultūros centrą, krašto muziejų, pabuvojome Noicelės vienuolyne, vykome į Berlyną. Gyvenome vokiečių šeimose. Viskas buvo labai įdomu, nenorėjome grįžti namo. O svarbiausia, kad susiradome daug nuostabių draugų.“

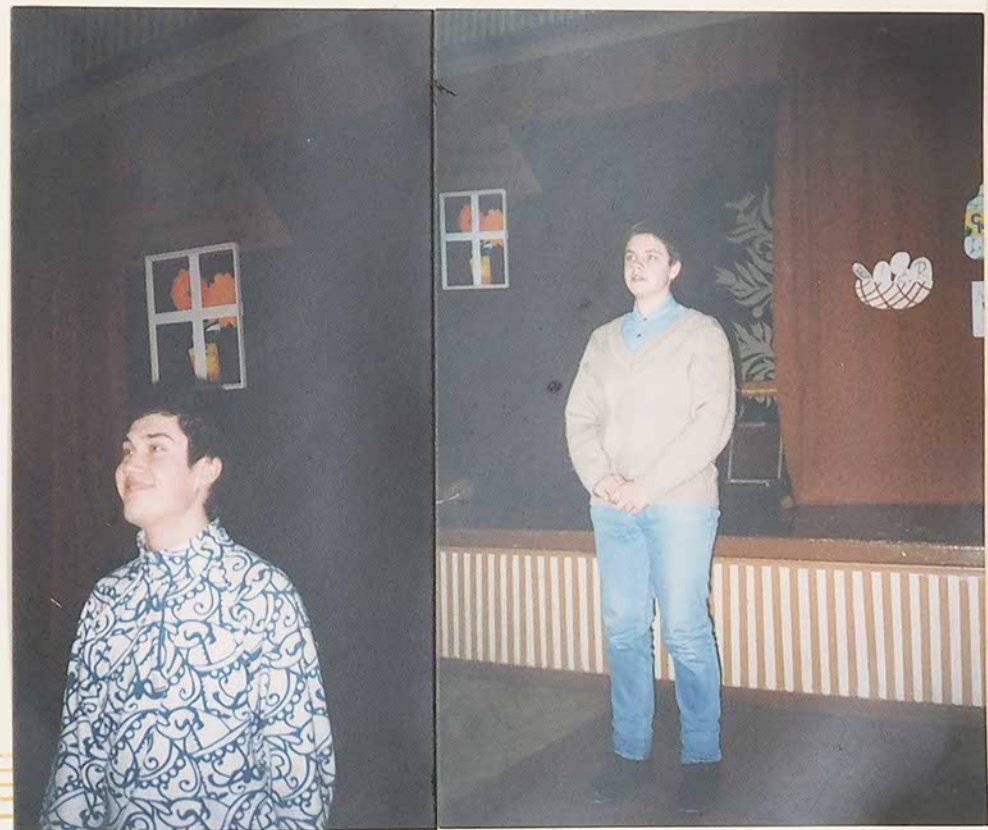
Taip savo išspūdžius aprašė 10^b klasės mokinys E. Belinskis.

1. ZIVILJA SIMELEVICIENE	29 09 50	Deutschlehrerin	Litauerin
		(Leiterin der Gruppe)	
2. ALICIJA PEREDNYTE	16 05 55	Deutschlehrerin	“
3. ALOYZAS BAKSYS	24 08 37	Stellvertreter	Litauer
		des Direktors	
4. STANISLAV TARASKEVIC	08 05 42	Fahrer	“
5. ALIONA KOLODINSKAITE	01 10 85	Schulerin 8a kl.	Litauerin
6. ANDRIUS RINGEVICIUS	23 08 85	Schuler 8a kl.	Litauer
7. BORISAS SIMULEVICIUS	07 05 85	“	“
8. POVILAS URBA	17 04 85	“	“
9. VLADAS GRINIS	12 03 83	“ 10a kl.	“
10. ALEKSANDRAS KOLODINSKAS	04 08 83	“	“
11. EDGARAS BELINSKIS	11 07 84	“ 10b kl.	“
12. JULIJA PAPAKULYTE	25 02 83	Schulerin 10a kl.	Litauerin
13. RUTA MASINEC	27 06 82	“ 11 kl.	Ukrainerin
14. SERGEJUS PELIO	10 09 82	Schuler 10 kl.	Ukrainer

1. Septintokai parėngė pasakos „Vilkas ir septyni ūziukai“^{2.} inscenizacija.
2. Vokiečių kalbos popietės dalyviai su savo mokytojomis.
3. Mokyklės direktorius A. Rudys apdovanoja popietės dalyvius asmeninėmis dovanėlėmis.

Vokiečių kalbos popietė

1.

2.

1, 2 nuotraukos. Dešimtokai V. Grinis ir E. Belinskis skaitė J.V. Gėtės kūrinį.

Koncertuoja Seinų moksleiviai (1, 2, 3 nuotraukos)

1, 2.

Gsvykos, vakarai, susitikimai

3.

išvykos

vakarai

susitikimai

1. Kaunas. Čiurlionio muziejus.
2. Rumšiškių liaudies buities muziejus.
3. Gedimino pilis.
4. Sereikiškių parkas.
Trijų kryžių kalnas.
5. Chodkevičiaus rūmai.
6. Taikomosios dailės muziejus. „Krikščioniškojo meno simboliai“.
7. Klaipėda - Nida - Palanga - Kretinga.
8. Kaunas. Panemunės pilis.

1. Menininkų rūmuose:
 - a) Išėjimo kompozitoriaus A. Mikulskio jubiliejus.
 - b) Rudens fragmentas
 - c) „Nuo romanso iki poetinės dainos“
 - d) „Lietuvių kompozitorių vokalinė muzika“
 - e) B. Krivicko kūrybos vakaras
 - f) Rašytojas B. Pukelevičius knygos „Atradimo ruduo“ pristatymas
2. Dėginiai sekmadieniai Mokytojų namuose.
3. B. Jonušo muzikos mokyklos mokinių koncertas.
4. Meninio skaitymo konkursas, skirtas gust. Marcinkevičiaus 70-osioms gimimo metinėms.
5. Seinų mokslievių koncertas.

Surengti susitikimai su akademe
J. Šiaučūniene,
„Raganukės“ teatro aktoriais,
Miesto mokyklų kraštotyrininkais,
Policijos komisariato darbuotojais,
Lietuvos savanoriais,
Lietuvos karininkų sąjungos Vilniaus apskritys skyriaus darbuotojais,
VDA trečio kurso studentais tapytojais
A. Adomaičiu ir
A. Liudulaitė, dailininku fotografu,
R. Dichavičiumi jo dirbtuvėse
karikatūristu
J. Varnu ir kt.

Abiturientus (sėdi antroje eilėje)
į salę įvedė pirmokai

Su pedagogų tarybos posėdžio nuta-
rimu supažindino direktoriaus pavaduo-
tojas A. Bakšys

Paskutinio skambučio šventės akimirkos

Abiturientų lietuvių kalbos mokytoja,
D. Kviklienė ragino niekada
su knyga

Abiturientai dėkoja mokytojams už žinias

1. *Visaginas. XI-oji lietuvių klb. olimpiada. Užsienio lietuvių grupėje prizininkais*

2. *Tapo abiturientai A. Šalčiūnas ir St. Stavickis (1,2 nuotraukos)*

abiturientų laida

1. Andrejus Apisevas
2. Justina Dainytė
3. Julija Drozd
4. Alicija Grygūtis
5. Janis Līga
6. Artūras Milkintis
7. Irina Pavlovskaja
8. Antanas Pikalovas
9. Jelena Ragojskaja
10. Viaceslavs Saninas
11. Stanislavas Stavickis
12. Aleksas Šalčiūnas
13. Vida Šcerba

Teisėjai

Apdovanojami nugalėtojai

Sportas - sveikata

Sporto šventės mokyklos stadione fragmentai

„Lietuvių namų“ moksleiviai šiemet, kaip ir kasmet, dalyvavo įvairiose varžybose, turnyruose, mieste organizuojamuose renginiuose.

Kūno kultūros mokytojai mokiniams surengė tarpklasines kvadrato, krepšinio ir kitas varžybas.

Auklėtiniai dalyvavo Vilniaus miesto moksleivių krepšinio turnyre, kvadrato, lengvosios atletikos, tinklinio varžybose. Ypač gerai sekėsi tinklininkams.

Pavasariį surengta Sporto šventė.

„Tėvyne, mes tavo vaikai!“

Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“
iškilmingai užbaigė mokslo metus.

Mokyklos direktorius A. Rudys su mokinėmis Aušra ir Daiva Zibergaitėmis.

Tremtinių, politinių kalinių, išėivių, Lietuvos etninių žemių vaikai mokosi "Lietuvių namuose". Čia jiems dovanojama ne tik didžiausioji vertybė lietuvių kalba, bet ir ugdoma gili meilė Lietuvai, jų tėvų ar protėvių Tėvynei. Rudenį sukaks jau dešimt metų, kai ši mokykla ir ugdymo įstaiga šviečia viso pasaulio lietuviams.

Į gegužės 30 d. vykusias mokslo metų užbaigtuves susirinko 243 moksleiviai, mokyklos mokytojai ir nemažai tėvų, senelių. Į šventę atvyko Vytautas Zakarevičius net iš Barnaulo. "Norėjau pasidžiaugti ir pabūti šalia sūnaus Antano. Kokia laimė, kad vaikas čia puikiai išmoko kalbą. Jis tampa Lietuvos vaiku!" - sakė V. Zakarevičius.

Džiaugėsi ir iš Komijos grįžusi močiutė Janina Savickienė, kad net du jos vaikaičiai

Svetlana ir Stanislovas mokosi "Lietuvių namuose". Okupantai ir kolaborantai iki Nepriklausomybės atkūrimo neleido grįžti į Tėvynę, teko glausintis Estijoje...

Mokyklos direktorius Alfonso Rudys, į iškilmes atvykęs Seimo narys Vytautas Cinauskas, PLB atstovas Gabrielius Žemkalnis, Floridos Lietuvis Algirdas Nakas ir kiti svečiai linkėjo mokiniams saugoti atrastą Lietuvą, jos kalbą, valstybę. Geriausiai užbaigusiems mokslo metus įteikti apdovanojimai. O po to įvyko įspūdingas mokinių koncertas, kuriame skambėjo lietuviškos dainos, eilėraščiai, kuriuose išreikšta tvirta nuostata: "Lietuva Tėvyne, mes tavo vaikai! Esame ir būsime!"

Bernardas ŠAKNYŠ
Algirdo SABALIAUSKO nuotr.

Mokslo metų pabaiga

Paskutinio šio mokslo metų tarybos posėdžio pedagogų belaukiant

Kino Kultūros mokytojas R. Vinciusas ruošiasi naujiems mokslo metams

Pedagogas per atostogas darbe skaito laiškus

„Lietuvos rytas“ 2000 m. liepos 13 d.

LIGITA VALONYTĖ

„SOSTINĖS“ KORESPONDENTĖ

Laiškuose – dokumentai

Vilniaus vidurinės mokyklos „Lietuvių namai“ direktorius Alfonsas Rudys nors ir atostogauja, tačiau vos ne kasdien sėdi savo darbo kabinete.

Į mokyklą per atostogas užsukantis direktorius pirmiausia perskaito gautus laiškus.

Užvakar A. Rudys pasigyrė gavęs moksleivės laišką iš Liepojos (Latvija). Ji taip pat siuntė dokumentus ir pareiškė norą rudenį mokytis Vilniaus vidurinėje mokykloje „Lietuvių namai“.

„Sostinei“ A. Rudys tvirtino, jog kitais mokslo metais priims apie 60 naujokų.

Dėl lėšų stygiaus „Lietuvių namai“ neturi galimybės priimti daugiau moksleivių.

Mokykloje „Lietuvių namai“ norintys mokytis ne lietuvių tautybės moksleiviai prašymus direktoriui gali siųsti iki rugpjūčio 15 dienos. Antroje rugpjūčio pusėje mokyklos vadovybė jau komplektuos klases.

Apie tai, į kokias klases priimami lietuvių kalbos nemokantys moksleiviai, kaip greitai ją galima išmokyti, kaip mokyklos kolektyvas bando atsiriboti nuo prastos reputacijos Naujininkų mikroklimato, „Sostinei“ papasakojo A. Rudys.

Pradeda mokyti nuo abėcėlės

– Į kokias klases dar priimate moksleivius?

– Nuo pirmos iki dešimtos. Į vienuoliktą bei dvyliktą klases moksleivių nenorime priimti, nes jiems būtų per sunku pasirengti abiturinio egzamino rašiniui. Juk atvykę į mokyklą mokiniai moka pasakyti tik „labą dieną“.

Naujokus lietuvių kalbos pradame mokyti nuo abėcėlės.

– Ar greitai jie išmoka kalbėti lietuviškai?

– Kai mokykloje susėdame prie bendro Kūčių stalo, moksleiviai susikalba be vertėjų.

Mokslo metų pabaigoje jų tartis išgrynėja – nelieka net tos kalbos, kuria jie kalbėjo nuo vaikystės, akcento.

Vilniaus vidurinės mokyklos „Lietuvių namai“ direktorius A. Rudys vasarą į mokyklą užsuka pasikaityti laišku. Juose dažniausiai prašoma nuo rudens priimti mokytis į mokyklą „Lietuvių namai“.

G. Skaraitienės nuotr.

Mūsų mokyklos moksleiviai kasmet tampa skaitovų konkurso nugalėtojais.

Laiškai iš tremties vietų

– Iš kur sulaukiate laišku, dėl kurių jūs per atostogas skubate į mokyklą?

– Dažniausiai mokyklai „Lietuvių namai“ adresuotuose laiškuose – moksleivių prašymai priimti į mokyklą.

Laiškai atkeliauja iš buvusių Sovietų Sąjungos miestų bei JAV.

„Lietuvių namuose“ daugiausia nori mokytis tremtinių vaikai ir anūkai. Todėl laiškai atkeliauja iš Intos, Vorkutos, Tomsko, Irkutsko, Novosibirsko, Karagandos.

Laiškų gauname ir iš Šiaurės Kaukazo, Ukrainos, Moldovos – daugelis tremtinių, negalėdami grįžti į mūsų šalį, apsigyveno tuose kraštuose, kur klimatas nėra atšiaurus.

Yra ir vadinamųjų meilės tremtinių. Karinė tarnybą Lietuvoje atlikę ne mūsų šalies piliečiai iš čia išsivežė nemažai žmonių. Šios šeimos po kelerių ar keliasdešimties metų grįžta į Vilnių ir nori, kad jų

vaikai mokytųsi lietuviškoje mokykloje.

Mokykloje mokėsi vaiku, atvykusių iš Argentinos, Urugvajaus, Amerikos. Šiomet keli moksleiviai ketino atvykti iš Australijos. Tikimės jų sulaukti rudenį.

Amerikietis ieškojo laimės

– Ar iš Vakarų Europos bei Amerikos atvykę moksleiviai ilgai užsibūna jūsų mokykloje?

– Ilgiausiai – metus. Išmoksta tėvų kalbą ir išvažiuoja.

Tai – savotiškas išeivių šeimų eksperimentas. Jų atžalos atstatę nori gauti savo šalyje ir su ja dažniausiai sieja savo ateitį.

Buvo ir toks atvejis, kai iš Amerikos moksleivis į Vilnių atvažiavo ieškoti laimės. Jam prastai sekėsi mokslai ir tikėjosi, kad „Lietuvių namuose“ seksis geriau.

Tačiau su šiuo laimės ieškotoju teko atsiveikinti, nes jis manė, kad be pastangų sėkmingai baigs mūsų mokyklą.

Iš moksleivių dažnai išgirstu, kad mūsų mokykloje jiems viskas patinka, išskyrus tai, kad reikia mokytis ir laikytis tvarkos.

Nuolat – vagių taikiklyje

– Jūsų mokykla įsikūrusi Naujininkuose, Dzūkų gatvėje. Šio rajono reputacija mieste – ne pati geriausia. Jo kontingentas – bankrutavusių gamyklų darbininkai. Šiuo metu Naujininkai itin garsėja vagystėmis, muštinėmis, narkomanija.

– Stengiamės nuo šių blygybių atsiriboti.

Ypač rudenį pajuntame, kad Naujininkų čiabuviai tyrinėja mūsų teritoriją, ieško būdų, kaip užmegzti ryšius su moksleiviais – bando patekti į bendrabutį, miegamuosius kambarius. Ne kartą kvietėme policiją.

Mūsų mokykloje diskotekos – uždaros. Neįsileidžiame pašalinių – bijom, kad nepaplistų narkotikai.

Nusispjausiu per kairį petį, kad mokykla būtų apsaugota nuo šios blygybės.

Nuolat esame vagių taikiklyje. Iš teritorijos dinga daugybė daiktų. Stadione netekome gimnastikos suolo. Praradome šiukšlių konteinerį – jį ištempė vietiniai vagišiai.

Pasaulio lietuvių seimas svarstė švietimo problemas

Rasa Bataitytė

Vakar tęsė darbą trečiadienį Lietuvos Respublikos Seimo rūmuose prasidėjęs dešimtas Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas. Daugiausia dėmesio skirta liuanistiniam švietimui, mokykloms, gimtosios kalbos mokymo problemoms.

Pedagogai, dirbantys skirtingose šalyse lietuvių mokyklose, dalijosi patirtimi. Lietuvių mokyklų, esančių už šalies ribų, pasiskirtis - ne tik auklėti jaunąją kartą, bet ir supažindinti su Lietuvos istorija, geografija, etnokultūra. Kalba nėra tik ženklių ir garsų sistema. Tai - ir tautos dvasios lobynas, patirtis. Vilniaus mokyklos "Lietuvių namai" direktorius **Alfonas Rudys** pasakojo, kad šioje mokykloje mokosi lietuvių šeimų, gyvenančių kitose šalyse, vaikai. Šioje mokykloje dirbama pagal bendrojo lavinimo planus ir programas. Kasmet mokyklą papildo apie šešiasdešimt vaikų. Yra ir parengiamoji klasė, kurią sudaro vaikai, visiškai nemokantys lietuviškai. Daugiausia tai tremtinių ir politinių kalinių palikuonys. Parengiamosios klasėje supažindinama su lietuvių daile, kultūra, istorija. Pasak A. Rudžio, nemažai mokinių pereina mokytis į lietuvių mokyklas. Daugiau nei šimtui mokinių įteikti atestatai; beveik visi jie mokosi Lietuvos aukštosiose mokyklose, o dvi merginos baigė liuanistikos studijas senajame Vilniaus universitete.

Vokietijos Vasario 16-osios

gimnazijos direktorius **Andrius Smitas** džiaugėsi, kad jo vadovaujama mokykla - vienintelė gimnazija šalia sekmadienio mokyklų. Iš pradžių stengiasi sukurti lietuvių salelę Vokietijoje, įtikinti mokinius, kad verta mokytis lietuviškai.

Šiuo metu A. Šmito vadovaujama gimnazija - dvikalbė: joje mokosi ir vokiečių vaikai. Tačiau lietuviškumas nuo to nenukentėjo. Nors lietuvių kalbos mokytis vokiečiai neprivalo, kai kurie ją renkasi savo noru. Be to, ekskursijų, vakarėlių metu vokiečių jaunimas susipažįsta su mūsų šalies kultūra.

"Lietuvos aidas" pakalbino keletą dešimtojo Pasaulio lietuvių bendruomenės seimo dalyvių

Jurgita Jalinskaitė, magistrantė, studijuojanti lyginamąją politiką Bekeno mieste Norvegijoje, į seimą atvyko viešnios teisėmis, pakviesta Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininko. Jurgita atstovauja lietuvių studentams užsienyje, šiame seime gali kelti jų reikalavimus. Pasak Jurgitos, viena didžiausių studijuojančio užsienyje jaunimo problemų - ką veikti grįžus į Lietuvą. "Žinoma, niekas negali garantuoti, kad pasimokę užsienyje jaunuoliai gautų geresnius darbus, didesnius atlyginimus. Tačiau užsienyje lietuviai studentai, dirbdami paprastą nekvalifikuotą vasaros darbą, gali užsidirbti daugiau nei sugrįžę į Lietuvą su dideliu žinių bagažu, keletus metus studijavę. Grįžę į Lie-

tuva gauname blogai mokamą prastą darbą. O kitokį rasti sunku, nes Lietuva tebėra pažinčių visuomenė", - kalbėjo Jurgita.

Lietuviai, studijuojantys užsienyje, yra pasirašę deklaraciją dėl stojimo į Europos Sąjungą, kuri su studentų parašais buvo išsiųsta Lietuvos Respublikos Prezidentui ir Seimo Pirmininkui. Pasak Jurgitos, lietuviai studentai įsitikinę, kad Lietuvoje šiam klausimui skiriama per mažai dėmesio.

Kijevo Maironio lietuvių kultūros draugijos pirmininkė, Ukrainos lietuvių draugijų koordinacinių tarybų pirmininkė **Violeta Jančiuk** džiaugėsi, kad vakar specialus seimo posėdis buvo skirtas švietimui. V. Jančiuk pasakojo, kad Ukrainoje veikia šešios lietuvių draugijos - Kijeve, Lvove, Zaporozėje, Kryme. Prie šių draugijų veikia ir liuanistinės mokyklos. Tiesa, mokyklomis jas pavadinti sunku. Sekmadieniais čia susirenka ir septynmečių vaikų, ir studentų, ir pagyvenusių žmonių, norinčių išmokyti lietuviškai. Daugiausia tai - tremtinių palikuonys. Mokytojams tokioje sekmadienio mokykloje gana sunku, nes susirinkusiųjų skirtingas pasirėngimo lygis, todėl reikėtų dirbti pagal skirtingas programas. Pasak V. Jančiuk, Ukrainoje domimasi gražia ir turtinga lietuvių kalba. Pasitaiko

"Lietuvių namų" liuanistė Edita Liubertaitė ieško individualių darbo metodų

Pasak "Lietuvių namų" užklasinio darbo organizatorės Apolonijos Visockytės, mokykla jau turi tradicijas

Pasak Vasario 16-osios gimnazijos direktoriaus Andriaus Šmito, jo vadovaujama gimnazija gali konkuruoti su vokiškėmis

studentų, dažniausiai filologų, norinčių ją išmokyti. Šie žmonės pagalbos kreipiasi į lietuvių sekmadienio mokyklą. V. Jančiuk pabrėžė, kad šalyje, kur ji gyvena, liuanistinį darbą atlieka tik lietuvių draugijos. Ukrainoje nėra tiek daug lietuvių, kad reikėtų steigti vidurines bendrojo lavinimo mokyklas mūsų tautiečiams, kokios veikia Latvijoje ar Rusijoje.

Pati V. Jančiuk gimė Alytaus rajone, baigė tuometinį Kauno politechnikos institutą. Ukrainoje gyvena dvidešimt penkerius metus, tiek pat išgyvenusi ir Lietuvoje.

Linas Šleikis iš Australijos Lietuvoje lankosi trečią kartą. Mūsų šalis jam įdomi, džiugu čia apsilykyti. Dešimtojo Pasaulio lietuvių bendruomenės seimo darbą L. Šleikis vertino tik teigiamai.

Dalia Puškorienė, atvykusi iš Klivlendo, Ohajo valstijos,

džiaugėsi, kad seimas daug dėmesio skiria jaunimo reikalams, švietimui. Kitas svarbus dalykas - Lietuvos žmonės žiniasklaida turėtų geriau informuoti, kodėl šaliai reikia stoti į NATO. Pasak D. Puškorienės, žmonėms svarbu pateikti objektyvius, netendencingai nušviestus faktus, kad visuomenė pati galėtų apsispręsti vienu ar kitu klausimu.

Ponia Dalia į Lietuvą atvykta porą kart per metus, nes ji yra JAV bendruomenės ir Lietuvos Respublikos Seimo komisijos narė. "Noriu pažinti Lietuvą, tai - mano kraštas, esu čia gimusi. Nors išvažiavau prieš daugelį metų, vistiek myliu Lietuvą. Galbūt tai sunku suprasti čia gyvenantiems lietuviams, nes jie nebuvo praradę tėvynės. Jie gyvena savo krašte, jų vaikai lankė lietuviškas mokyklas, kalbėjo lietuviškai. Mūsų, išeivių, vaikams, ypač anūkams, daug sunkiau", - sakė ponia Dalia.

Vakar Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas svarstė švietimo problemas

Raimundo Šuikos nuotr.

Ar „Lietuvių namai“ per sunki našta valstybei?

„Lietuvių namai“ – per sunki našta šaliai

RITA GRUMADAITĖ

„LIETUVOS RYTO“ KORESPONDENTĖ

Teisme – „Lietuvių namai“

Vilniaus vidurinei mokyklai „Lietuvių namai“, kurioje mokosi 250 užsienyje gyvenančių lietuvių vaikai, teisme teks bylinėtis dėl skolų, susidariusių dėl to, kad iš biudžeto ši švietimo įstaiga jau seniai negauna jai išlaikyti būtinų lėšų.

„Lietuvių namai“ už pirmąjį pusmetį valstybinei bendrovei Vilniaus šilumos tinklams liko skolinga beveik 63 tūkst. litų. Teismo posėdis paskirtas rugsėjo viduryje.

„Kai tik perveda pinigus, iškart sumokame, bet ir labai taupant lėšų vis tiek nepakanka“, – „Lietuvos rytui“ sakė mokyklos direktorius Alfonsas Rudys.

Dešimt lietuviybės metų

Valstybės išlaikomi „Lietuvių namai“ jau dešimt metų moko, apgyvendina ir maitina Rusijos Sibire, Toluosiuose Rytuose, Vidurinėje Azijoje gyvenančių tremtinių palikuonis, kitose NVS

„Lietuvių namų“ vidurinės mokyklos direktorius A.Rudys skundėsi, jog valstybė seniai stinga pinigų užsienio lietuvių vaikų mokyklai išlaikyti.

J.Staselio nuotr.

šalyse, Baltijos valstybėse gyvenančių lietuvių vaikus.

Mokytis į Vilnių atvyksta ir jaunimo iš Vakarų šalių. „Lietuvių namuose“ mokosi 250 mokinių.

Maudosi kartą per savaitę

Pasak direktoriaus A.Rudžio, taupydama pinigus, mokykla nesilaiko Vilniaus savivaldybės nurodyto šildymo grafiko. Rudenį šiluma įjungžiama daug vėliau, o pavasarį išjungžiama anksčiau.

Savaitgaliais ir vaikų atostogų metu palaikoma minimali šiluma, o tuo laiku dirbantys pedagogai velkasi šiltesnius rūbus.

Visą laiką šilta būna tik bendrabutyje, bet išsimaudyti čia gyvenantys vaikai gali tik kartą per savaitę.

Laukia šilto rudens paramos

Pirmąjį šių metų pusmetį mokyklos šildymo išlaidoms buvo skirta 70 tūkst. litų, bet pusė šių pinigų atiteko 1999 metų skoloms už šilumą padengti. Žiemą ir šaltą rudens išlaidos šilumai per mėnesį sudaro 30 tūkst. litų.

Direktorius A.Rudys viliasi, kad per teismą išreikalautas skolas Fi-

nansų ministerija leis padengti iš ketvirtajam metų ketvirčiui skirtų asignavimų, todėl labai laukia, kad būsimas ruduo būtų šiltas.

Chroniškai stinga pinigų

Nieko paguodžiamo „Lietuvių namams“ negalėjo pasakyti Švietimo ir mokslo ministerijos sekretorius Dainius Numgaudis.

Sekretorius atkreipė dėmesį į tai, kad, skirtingai nuo kitų Vilniaus mokyklų, iš ministerijos biudžeto išlaikomi „Lietuvių namai“ neturi fizinių asmenų pajamų mokesčių skolų.

Kadangi mokykloms chroniškai stinga pinigų – ministerijos biudžetas 3,7 mln. litų mažesnis negu pernai, pasak D.Numgaudžio, bandoma gelbėtis truputį mokant, truputį nemokant.

„Lietuvių namų“ problemos nėra išskirtinės. Aukštesniosiose ir profesinėse mokyklose už skolas buvo išjungta elektra.

Švietimo įstaigos šįmet negauna maždaug 10 proc. joms reikalingų pajamų, o Vyriausybės nutarimas numato, kad, gavus įplaukų, pirmiausia būtina išmokėti algas, sumokėti fizinių asmenų ir „Sodros“ mokesčius.

Lietuvių namų rugsėjis nešventiškas - laukia teismas

Ona STANKEVIČIŪTĖ

Rugsėjo pirmąją į Vilniaus vidurinę mokyklą Lietuvių namai susirinks 250 mokinių, iš jų - 40 naujokų - lietuviukų, tremtinių palikuonių, dažniausiai nemokančių lietuviškai. Visi mokiniai apgyvendinami, maitinami ir mokomi iš valstybės biudžeto, tačiau jau kuris laikas valstybės lėšų skiriama trečdaliu mažiau negu būtina minimaliai Lietuvių namams išlaikyti. Dėl išskolinimo už patalpų šildymą rugsėjį mokykla bylinėsis teisme.

Vilniaus Lietuvių namų vidurinės mokyklos direktorius Alfonsas Rudys aprodė šviežiai suremontuotą mokyklą. Likusi tik „kosmetika“ - išlyginti užuolaidas, išdėlioti geles, sukabinti paveikslus ir kitas puošmenėles.

Mokyklos remontui iš valstybės biudžeto neišleista nė vieno cento. Didžiumą išlaidų už jas padengė Kanados lietuviai, šį tą sušėpė vietos įmonės. Remontavo patys mokytojai ir kiti mokyklos darbuotojai paaukoję dalį savo atostogų.

Spalio 1-ąją - mokyklos dešimtmetis. 1990 m. čia rinkosi vaikai iš Tolimųjų Rytų, Sibiro, Vidurinės Azijos ir kitų lietuvių tremties vietų. Mokytis į Vilnių vaikai atvyksta ir iš Šiaurės Kaukazo, Ukrainos, Latvijos, Lenkijos ir kitų šalių. Reikalaujama

Direktorius Alfonsas Rudys viliasi, kad teismo pripažintas skolas jiems bus leista padengti iš būsimų įplaukų, o Dievas pasiųs ilgą ir šiltą rudensį

Broniaus Talaikio nuotr.

vieno, kad mokinio šaknys būtų lietuviškos.

Daugelis vaikų į Lietuvą atvyksta beveik nemokėdami lietuviškai. Per kelis mėnesius jie pramoksta tiek, kad apie Naujuosius metus tarpusavyje gali normaliai bendrauti lietuviškai. A.Rudys sako, kad šiemet, kaip ir ankstesniais metais, keli jų

MOKYKLA

„Respublika“ 2000 09 28

auklėtiniai įstojo į Vilniaus universitetą studijuoti lietuvių kalbos.

Per dešimtmetį mokykla įtvirtino savo tradicijas. Per mokyklos gimtadienius, spalio 1-ąją, paprastai rengiami rašinių konkursai. Geriausi darbai spausdinami užsienio leidiniuose, už juos skiriama Čikagoje gyvenančios lietuvių šeimos - Mažeikių premija.

Pabeldęs triskartį medžio kamieną, direktorius pasidžiaugė, kad per 10 metų dėl jų mokyklos globotinių nėra tekę turėti reikalų su policija.

Vasarai baigiantis lyg perkūnas iš giedro dangaus trenkė žinia - atėjo šaukimas į teismą.

Rugsėjo 12 d. 14 val. teks bylinėtis teisme dėl skolų. Vilniaus šilumos tinklams esame įsiskolinę beveik 63 tūkstančius litų, - sakė Lietuvių namų direktorius A.Rudys. - Tai lyg ir ne mūsų, o valstybės problema, bet vis vien slegia. Nesijaučiame kalti, nes gyvename ūkiškai, viską apskaičiuodami ir atsiskaitydami už kiekvieną centą. Šaltuoju metų periodu vien šildymo išlaidos per mėnesį sudaro 30 tūkst. Lt. Kai pasitaiko šiltesnė diena, šildymą sumažiname arba visai išjungiamo. Bet kai vietoj būtinų 190 tūkstančių gavome 70, stebuklo neįvyko, ėmė kauptis skolos. Iki 1999 m. niekam nebuvo nė lito skolingi, visuomet atsiskaitydavome, išsiversdavome su tuo, ką turėjome. Bet su trečdaliu lėšų neįmanoma išsiversti.

